

Medisch gericht met goede arbeidsvoorwaarden The VW Company Health Check

Alles in Wolfsburg draait om Volkswagen. Met zo'n 75.000 medewerkers werkzaam op één site is het fabrieksterrein een dorp op zich, waarvan de bebouwing de grootte van Monaco overtreft. De hotels zitten een jaar van te voren vol met ingehuurd personeel, leveranciers en klanten voor VW. Op het bedrijfsterrein, met monumentale panden uit de periode van de Tweede Wereldoorlog, is fotograferen verboden. Daarentegen mochten we als gasten van de medische dienst vrijelijk over de werkplaatsen van deze grootste VW plant lopen.

*Uitwerking van VW Exchange, september 2013
Tekst: Centrum Werk Gezondheid
Tamara Raaijmakers en Paul Baart*

De VW Bank

De Volkswagen Groep is in 1938 opgericht en staat vooral bekend om zijn automerken zoals het gelijknamige Volkswagen, Audi en Porsche. Minder bekend is dat de VW groep een eigen bank heeft en de financiële bedrijfstak, Volkswagen Financial Services, een groot en belangrijk onderdeel van dit concern is. Eén van de meest genoemde aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden is de mogelijkheid om eens per half jaar een nieuwe auto te leasen voor een bedrag van 180 euro per maand.

Sterke vakbondscultuur

Vanuit een vakbondscultuur en een sterke OR is er van oudsher veel aandacht voor de gezondheid van medewerkers. Zo zijn er richtlijnen voor bescherming en bevordering van de gezondheid via het werk. Er is tevens een aparte OR voor het behartigen van de belangen van mensen met een chronische aandoening of handicap. Het voorkomen van gezondheidsgevolgen door het werk, het bevorderen van de gezondheid en duurzame inzetbaarheid zijn belangrijke doelstellingen, maar evengoed het imago van de VW labels speelt daarin een rol.

VW philosophy:

Health protection and health promotion are social obligation, expression of corporate culture and economic necessity

De richtlijnen gelden voor alle VW plants wereldwijd, met minimale voorwaarden. Dit betreft vooral de veiligheid. Bij gezondheid is de invulling meer lokaal, afhankelijk van onder meer wetgeving, cultuur, economische situatie en (bedrijfs)gezondheidszorg per land.

Gezondheidsbevordering via het werk

De aanliegroute voor gezondheidsbevordering is deels direct werkgerelateerd, deels via individuele benadering van werknemers. Bij het werkgerelateerde gaat het over de werkcondities, zoals organisatie van het werk, de werkomgeving en het product zelf. Bij de individuele benadering betreft het voorlichting over gezonde leefstijl en het versterken van gezondheidsvaardigheden. Voor VW liggen de komende uitdagingen op het vlak van nieuwe productiewijzen, verhoging van mentale werkbelasting, ouder wordende

Volkswagen Group

Headquarter:	Wolfsburg
Twelve brands from seven European countries:	Volkswagen, Audi, SEAT, ŠKODA, Bentley, Bugatti, Lamborghini, Porsche³⁾, Ducati²⁾, Volkswagen Commercial Vehicles, Scania, MAN¹⁾
Models in 2012:	approx. 280
Production plants in 2012:	100 ⁴⁾
Employees in 2012:	549,763
Production in 2012:	9,255,384 vehicles
Production per working day 2012:	Ø 37,700 vehicles
Sales revenue in 2012:	192.7 billion €

1) Since July 19, 2012. 2) Since August 1, 2012. 3) Seit 15.01.2013.
Status: June 30, 2013

werknemers (de gemiddelde leeftijd is 43 jaar), andere verwachtingen van werknemers over het werk, het nog meer promoten van een gezonde leefstijl, de wetgeving en het toepassen van nieuwe medische technieken zoals smart clothes en tele-zorg.

Eigen medische diensten op locatie

De VW groep heeft zijn eigen medische diensten. In Wolfsburg zetelt de centrale medische dienst, die zowel verantwoordelijk is voor de plant Wolfsburg als voor de gehele Volkswagen Group met wereldwijd 550.000 werknemers. Het centrale medische team voert wereldwijd audits uit om na te gaan of plants aan de richtlijnen voldoen. De acht medische diensten op het Wolfsburg terrein beschikken gezamenlijk over 19 dokters, 1 psycholoog en 112 overige medewerkers zoals fysiotherapeuten, verpleegkundigen en ondersteunend personeel.

Zorg en bedrijfsvoering van elkaar gescheiden

De medische diensten richten zich op de bedrijfsgezondheidszorg. Arbeidsomstandigheden vallen onder de taken van de directie van de plant, HR gaat over personeelszaken en het management heeft de leiding over de gehele site en is verantwoordelijk voor de veiligheid op locatie. Er is dus sprake van een scheiding tussen gezondheid, HR, arbo en bedrijfsvoering. Doorvragend naar de achterliggende reden, is dat

de medische zorg via het werk onder de privacy wetgeving valt: elke uitwisseling die nadelig uit kan pakken voor de individuele medewerkers wordt vermeden. Wel maken de medische dienst en de HR directie deel uit van de board, hetgeen ongebruikelijk is in Duitsland. Het zorgt voor een directe communicatie over het gezondheidsbeleid met de top. De tweede belangrijke gesprekspartner van de medische dienst is de OR. Dat de invloed van medezeggenschap minder gunstig voor de gezondheid kan uitpakken, zien en ruiken we bij een drukbezochte rookruimte in het gebouw van de medische dienst. De bedrijfsarts meldt dat de dienst deze ruimte niet kan sluiten doordat de OR dit tegenhoudt

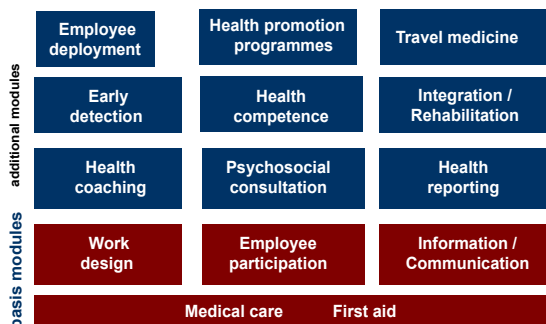
Een ziekenhuis zonder bedden

Zo omschrijft hoofd van de medische dienst prof. Dr. Uwe Oppermann-Brandenburg de gezondheidsfaciliteiten van VW groep. De site beschikt over een eigen ambulance, een auto uitgerust voor calamiteiten, een bloedlaboratorium, onderzoeksruimtes en uiteraard spreekkamers. Medewerkers van de dienst lopen in witte jassen rond. Het bieden van medische zorg, BHV, ergonomie en re-integratie zijn de voornaamste aandachtsgebieden van de medische dienst, met daarbij goede communicatie richting de werknemers.

Afspiegeling van de maatschappij

Dr. Fabian Houchangnia geeft aan dat de VW medewerkers een afspiegeling zijn van de maatschappij, met een diversiteit aan gezondheidsklachten maar ook verslavings- en psychische problemen. De zorg van de medische dienst is om deze mensen zo te ondersteunen dat ze kunnen functioneren op het werk en daarbuiten. Zo beschikt de medische dienst over een regionaal netwerk om door te verwijzen.

Health management at Volkswagen

Gezondheidsprincipes

VW gezondheidsmanagement kent drie principes:

1. *Personal Responsibility*: mede verantwoordelijkheid van werknemer voor de eigen gezondheid
2. *Subsidiarity*: wat iemand zelf kan, iemand zelf laten doen. Zelfmanagement heeft prioriteit.
3. *Solidarity*: elkaar helpen.

De verantwoordelijkheid van medewerkers krijgt mede vorm in betrokkenheid: de binnen gezondheidsbevordering op de werkplek (GBW) bekende *health circles* zijn hier ruim 30 jaar

geleden voor het eerst getest. Recent is er een barometer ontwikkeld die met twaalf vragen de medewerkersmotivatie in beeld brengt. De leidinggevende is per team verantwoordelijk om de resultaten te bespreken en gezamenlijk te zoeken naar verbeteringen.

'Je wilt niet van een "gek, ongezond" iemand een auto kopen'

Er lopen pilotprojecten bij garages en dealers, de visitekaartjes van VW group, om aandacht voor de gezondheid vorm te geven. Momenteel nog vrijblijvend, op het niveau van informatievoorziening maar op den duur als voorwaarde om VW merken te kunnen leveren of mogen te onderhouden. Hier komt het imago aspect van het gezondheidsconcept naar voren.

Iedereen aan boord houden

Op de plants zijn alle medewerkers in dienst van VW, ook de mensen van de beveiliging, schoonmaak, catering en groenvoorziening. Dit levert VW de mogelijkheid van herplaatsing naar ander werk bij gezondheidsklachten. Per jaar stromen er drie tot vijf mensen in Wolfsburg uit als gevolg van arbeidsongeschiktheid. Het is in het belang van de werknemer om via het werk zijn sociale structuur te behouden, met het eigen werk en de eigen collega's, maar ook voor VW om kosten te besparen. Binnen VW is er een verschil tussen ziek zijn en een ziekte of gezondheidsklacht hebben. Als je ziek bent (en niet kunt werken), ben je thuis. Als je een klacht hebt, zoals rugpijn, ga je naar de fysio op het terrein, krijg je aangepast werk en re-integreer je binnen werktijd.

Om de beste auto's van de wereld te maken, hebben we gemotiveerde mensen nodig

Het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden door jobrotatie vindt vooral plaats buiten de productie en bij hoger opgeleiden. Een aspect is het stimuleren van twee, drie jaar werken in een ander land. Bij productiemedewerkers is de stimulans gericht op verdere ontwikkeling van vaardigheden, bij- en nascholing.

Volkswagen Check Up

VW kent sinds drie jaar een eigen Check Up. Deze individuele medische keuring met adviezen voor het verbeteren van de leefstijl is op vrijwillige basis en vindt plaats tijdens werktijd. De kosten, 460 euro per persoon, betaalt VW.

Intern goede voorbeelden uitwisselen

Veilige werkomstandigheden blijft een punt van aandacht. Recent is een management systeem ingevoerd waarmee afdelingen onderling goede voorbeelden van veilig werken kunnen uitwisselen. Met foto's van de goede praktijken en een contactpersoon voor meer informatie.

Dit artikel is een uitwerking van VW Exchange, een Exchange of Expert Information van het Centrum Werk Gezondheid in samenwerking met VOLKSWAGEN AG Zentrales Gesundheitswesen. Exchanges zijn informele uitwisselingen van kennis en ervaring tussen professionals werkzaam op het gebied van werk en gezondheid, in de vorm van een buitenlandse bedrijvenvisit.

Met dank aan

Met dank aan de gastheren van Volkswagen Group en de deelnemers aan de Exchange.

Van links naar rechts:

*Roberto Monjaras Moran, Safety Expert
Volkswagen Group*

*dr. Fabian Houchangnia, Manager Medical Services
Volkswagen Wolfsburg*

*Nico van Roden, projectmanager Antea Groep en
voorzitter NVVK (Veiligheidskunde)*

*Sebastian Tietz, Systeem analist Volkswagen Group
Mike Lie-A-Lien, gezondheidsmanager IHC*

Merwede

*Tamara Raaijmakers, programmamanager
Centrum Werk Gezondheid, iHMQ*

Hans Revenboer, bedrijfsarts DAF Trucks BV

Daniela Treutlein, onderzoeker/adviseur TNO

*Sicco van der Sluis, adviseur duurzame
inzetbaarheid*

*Thomas Klaas, mede directeur eigenaar van High
Five Health Promotions*

Reggie van Dijck, gezondheidsmanager TenneT

*Uwe Oppermann-Brandenburg, Hoofd Medische
Dienst Volkswagen Group*

Meer informatie

Exchange presentaties en informatie

www.centrumwerkgezondheid.nl > Meetings

Volkswagen Group

<http://www.volkswagenag.com/>

<http://www.audibkk.de/>

Contact

Centrum Werk Gezondheid

telefoon 033 465 62 74

e-mail: info@centrumwerkgezondheid.nl

website: www.centrumwerkgezondheid.nl

certificering gezondheidsbeleid: www.ihmq.org